

सामाजिक वनीकरण-राज्यातील शासकीय रोपवाटिकांचे
यत्नाळीकरण व आधुनिकीकरण या योजनेसाठी
सन २००९-१० करिता शासकीय व विनिर्णय मान्यता आणि
लेखा अनुदान वितरणास मंजुरी

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : एसएलएफ-२००९/प्र.क्र. ३१/जल-१२,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : २८ एप्रिल, २००९.

संदर्भ :-

- १) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग शासन निर्णय क्रमांक एसएलएफ-१८/०२/प्र.क्र.३२६/जल-१२, दि.३ एप्रिल, २००६
- २) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग शासन निर्णय क्रमांक एसएलएफ-१८/०६/प्र.क्र.८२/जल-१२, दि. १६ जुलै, २००६
- ३) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग शासन निर्णय क्रमांक एसएलएफ-२००८/प्र.क्र.४३/जल-१२, दि. १२ मे, २००८
- ४) संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक वक्र-२/वा.वा./शा.रो.व.आ./०३/०९-१०/३८/०९-२०, दि. २.४.२००९
- ५) वित्त विभाग, परिपत्रक क्र. अंशज१०.०९/प्र.क्र.९०/२००९/अर्थसंकल्प-३, दि. २३ मार्च, २००९
- ६) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र.असक-२००९/प्र.क्र.१८/जल-११, दि.१७ एप्रिल, २००९

प्रस्तावना :

राज्यात मोठ्या प्रमाणावर उत्कृष्ट दर्जदार रोपांची निर्मिती करण्याची गरज ओळखून सामाजिक वनीकरण संचालनालयाअंतर्गत राज्यातील २९ जिल्ह्यांत प्रत्येक एक वाड्याने २९ शासकीय मध्यवर्ती रोपवाटिकांची स्थापना करण्यात आली आहे. आतापर्यंत या शासकीय मध्यवर्ती रोपवाटिकांतून विविध प्रजातींच्या लाखो रोपांची निर्मिती यशस्वीपणे करण्यात आली आहे. परंतु बदलत्या कालानुरूप या २९ शासकीय मध्यवर्ती रोपवाटिकांचे सुधारणा करून त्यामध्ये व्यापारी उपयोगाच्या प्रजातींची आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने रोपनिर्मिती करण्याची गरज निर्माण झाली आहे.

राज्यातील वनक्षेत्राबाहेरील खाजगी तसेच सार्वजनिक जमिनीवर वृक्ष लागवड करण्यासाठी सध्या अस्तित्वात असलेल्या सामाजिक वनीकरणाच्या विविध-योजनांभ्यतिरिक्त रस्त्यांच्या दुतर्फा उंच वृक्ष लागवड योजना आणि खाजगी पट्टीक जमिनीवर वृक्ष लागवड व क्षेत्र विकास योजना सन २००६-०७ पासून रोजगार हमी योजनेच्या माध्यमातून सुरू करण्यास संदर्भाधीन दिनांक ३ एप्रिल, २००६ व दि. १३ जुलै, २००६ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या योजनांद्वारे पसर मोठ्या क्षेत्रावर वृक्ष लागवड होणे अपेक्षित आहे. सामाजिक वनीकरण संचालनालयाच्या अंतर्गत राज्यातील २९ शासकीय मध्यवर्ती रोपवाटिकांद्वारे प्रामुख्याने रोपांची निर्मिती करून त्यांचा सध्या वाजनेसाठी मुख्यतः करण्यात येत आहे. सामाजिक वनीकरण विकास क्षेत्रातील वृक्ष लागवड कार्यक्रमांची एकूण व्याप्ती लक्षात घेता या अस्तित्वात शासकीय रोपवाटिकांची क्षमता वृद्धीगत करणे अपेक्षित झाले आहे. ही बाब विचारात घेऊन तसेच यापुढे वृक्ष लागवडीच्या विविध योजनांसाठी मोठ्या प्रमाणात दर्जदार रोपे व कलने यांची उपलब्धता सध्या रोपवाटिकांद्वारे होण्यासाठी या रोपवाटिकांचे आधुनिकीकरण व कळकटीकरण ही योजना सन २००८-०९ मध्ये राबविण्यास संदर्भाधीन दिनांक १२ मे, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे. सध्या योजना सन २००९-१० या आर्थिक वर्षात चालू ठेवून त्या करिता अनुदान वितरणाची बाब शासनाच्या विद्यार्थीनी होती.

शासन निर्णय :

सामाजिक वनीकरणांतर्गत शासकीय रोपवाटिकांचे कळकटीकरण व आधुनिकीकरण ही योजना सन २००९-१० या आर्थिक वर्षात पुढे चालू ठेवण्यास सध्या शासन निर्णयान्वये शासन मान्यता देण्यात येत आहे. सन २००९-१० या वित्तीय वर्षात सामाजिक वनीकरण विभागांतर्गत शासकीय रोपवाटिकांचे कळकटीकरण व आधुनिकीकरण ह्या कार्यक्रमासाठी निवडिलेले निधी-अन्वये सध्या संचालनालयाच्या संदर्भाधीन दि.१७ एप्रिल, २००९ च्या शासन निर्णयान्वये माहे एप्रिल ते जुलै, २००९ या चार महिन्यांकरिता लेखाअनुदानाचे रु.४७.६७ लाख (रुपये सत्तेचळीस लाख

Handwritten signature

सदृश १ हजार फक्त) इतका निधी मंजूर करण्यात आला आहे. सदर तरतुदीतून स्वसत्ताकडून विस्तारीत झालेल्या निधीच्या मर्यादेतच व मासिक निधी विवरणावरून ज्या दरम्यान खर्च रकमा दर्शविल्या आहेत त्या मर्यादेत अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर खर्च करण्यात येईल, या अटीच्या अधीन राहून सदर योजनेसाठी सन २००९-१० वा आर्थिक वर्षात प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे. सदर खर्चाच्या अंमलबजावणी प्रचलित अटी व शर्तीच्या अधीन राहून करण्यात यावी.

३. या योजनेतर्गत वरीलप्रमाणे मंजूर निधीतून राज्यातील ३९ रोपवाटीकमध्ये मिस्ट चेंबर, ग्रीन हाऊस, पॉली हाऊस उभारणी, जलस्रोतांचे बळकटीकरण, पाईपलाईन, फेंसिंग, रस्ते दुरुस्ती, इत्यादी कामे करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

याबाबत संचालक, सामाजिक कनीकरण यांनी योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी फूली आरखडा तयार करून विहीत कवापपद्धतीनुसार व विहीत मुदतीत त्याची अंमलबजावणी करावी. तसेच याबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सूचना ही निर्गमित करावयात.

४. सदर निधीसाठी नियंत्रक अधिकारी हे संचालक, सामाजिक कनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे राहतील. सदर निधीपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची नियंत्रक अधिकारी यांनी दक्षता घ्यावी. उपरोक्त निधीचे जिल्हानिहाय वाटप करण्यास संचालक, सामाजिक कनीकरण यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. जिल्हानिहाय तरतुद वितरणाची माहिती शासनास पाठविण्यात यावी. तसेच खर्चविण्यात आलेल्या कार्यक्रमाच्या व झालेल्या खर्चाचा तपशील देखील शासनास सादर करण्यात यावा.

५. सदर योजनेतर्गत होणारा खर्च खासी नमूद केलेल्या लेखाशिर्षाखाली सन २००९-१० च्या मंजूर अर्थसंकल्पीत निधीतून खर्चाटकरण्यात यावा.

पगणी क्र.एस-३, २४०६ कनीकरण व कन्यजीवन, १०२ - सामाजिक कनीकरण व कन्यजीवन, १०१ (०१)-मध्यवर्ती रोपवाटी, (०२)(०१) शासकीय रोपवाटीकांचे बळकटीकरण व आयुर्निकिकरण (२४०६ २३१-१) - योजनेतर्गत - वत्सल.

६. वित्त विभागाने शासन परिपत्रक क्र.अंदाज-१००९/प्र.क्र. १०/२००९/अर्थसंकल्प-३, दिनांक २३ मार्च, २००९ अन्वये दिलेल्या मधिकृतानुसार आणि प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तिनुसार सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र स्वसत्ताच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक साधनांक २००९०५०२१२०८२०००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचा आदेशानुसारच नमोने,



(ज्य. र. जोरे)

कार्यालय सचिवारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

संचालक, सामाजिक कनीकरण मंत्रालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व सहायकालीक, सामाजिक कनीकरण वृत्त, कोकण राज्य, पुणे, मासिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर,
सर्व उपसंचालक, सामाजिक कनीकरण विभाग,
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालकालय, मुंबई
महोपायुक्त, (सोळापरिष्कारलेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
कार्यालय अधिकारी, अर्थ-१५, अर्थसंकल्प ३ व ४, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४२
कार्यालय अधिकारी, कार्यालय क्र.१४४२, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४२
२९ सचिव/अवर सचिव/कार्यालय अधिकारी (सर्व), प्र.वि. व ज.सं.वि., मंत्रालय, मुंबई-४२
निवडनमूद/पत्रांक-४२